

N:o 12.

GÖTEBORG.
Joh. Olssons Efr. Boktr.
1913.

Dec. 1913

Äges af:
Svenska
Brandmanna-Förbundet.
Utkommer en gång i mån.

Redaktör och utgifvare:
Öfverbrandmästare
ERIK BLOMGREN,
Göteborg. Tel. 10125 & 71

Prenumerationspris:
Kr. 2: 75 för år. Lösn. 25 öre.
Annonser:
I texten 1 kr., å andra platser 70
öre pr cm. och spalt

Vaktombyte.

I och med detta nummer af Svensk Brandkårs-Tidning öfverlämnar jag redaktörskapet för densamma till *Brandförmannen Arv. Svensson i Örebro*, hvilken af förbundsstyrelsens verkställande utskott utsetts till min efterträdare. Skälen, hvarför jag efter endast fyra års arbete med tidningen afsagt mig uppdraget att längre vara dess redaktör ha varit flera, men mest har för mig framstått behovet af att i spetsen för vår tidning få en friskare kraft, en person som ännu ej hunnit förmycket slitas af de stridigheter eller fatt förstört intryck af de olika uppfattningar, som råda inom vårt yrke en person med större energi och förmåga att kunna upprycka och sedan fortsätta, där jag blott börjat. Till följd af sjuklighet har jag också haft svårt att rätt fullgöra mitt uppdrag, och nödvändigheten af redaktörsombyte har därför blifvit ännu större.

Då jag nu lämnar Svensk Brandkårs-Tidning, vill jag till en hvar, som bistatt mig uti arbetet eller lämnat ekonomisk hjälp, frambära ett från hjärtat gående tack.

Ehuru tidningen i mångt och mycket — ja allt — ej har uppfyllt de fordringar, som man gjort beräkning på, har den likväl varit ett outhärligt språkör för brandmännen och kommer nog fortfarande att blifva det. Brandmännen har således behof af den. Därför vill jag uppmana samtliga yrkeskamrater och intresse-

rade att allt framgent på bästa sätt omhulda Svensk Brandkårs-Tidning och bistå dess nya redaktör uti hans arbete!

En lyckosam framtid för Svensk Brandkårs-Tidning!

Göteborg i Dec. 1913

Erik Blomgren.

Till Svensk Brandkårs-Tidnings ärade läsare!

Med anledning af redaktörsombyte för Svensk Brandkårs-Tidning beder jag härmed få upplysa, att tidningens adress efter 1:ste Januari 1914 blifver Svensk Brandkårs-Tidning, *Örebro*. Prenumeration tidningen för förbundsmedlemmarna, i hvars arsaftigt till förbundet äfven ingår afgifit till tidningen, sker genom förbundskassören R. Reinecke, Gefle.

All annan prenumeration skall ske å närmaste postkontor eller direkt hos utgifvaren. Alla artiklar och notiser böra i god tid vara insända till redaktionen, för att tidningen skall kunna utkomma på bestämda tider, och hoppas jag att härvid blifva innesluten i samma välvilliga hägkomst som min företrädare.

Därför vill jag uppmana alla förbundsmedlemmar att i bästa möjliga mån verka för tidningen och dess spridande.

Upptag annonser och insänd referat!

I förhoppningen om ett angenämt samarbete tillönska jag samtliga tidningens läsare Godt Nytt År!

Örebro i December 1913

Arv. Svensson.

Vindskontor i-Källaren!

Dagspressen meddelar, att Stockholms brandchef, kapten Svinhufvud, framställt ofvanstående förslag med anledning af den senaste tidens många vindseldsådor i hufvudstaden.

Han resonerar som så: Är det så absolut nödvändigt, att folk hopa allt gammalt bråte, de aflagda klädtrasorna och de söndernötta möblerna alldeles under takpannorna? I vår moderna tid med centraluppvärmning i husen ha källarvåningarna som upplagsplatser för kol och ved förlorat sin betydelse. De skulle strängt taget icke behövas i bostadshusen, om man bara byggde förståndigt. Men det gör man icke, och när nu källarna ändå måste finnas till, så kunde man ju inrätta dem så att de äfven kunde användas som förvaringsplats för bostadsinventarier, som icke äro i dagligt bruk. Det ligger i sakens natur, att det ur brandsäkerhetssynpunkt skulle vara en afgjord fördel, om allt det brännbara materiel, som nu efter hand samlas i vindskontoren, kunde få sin plats i källarvåningen dit brandkären i en hast kan tränga in med slangledningarna och där man icke behöfver befara, att vattentrycket är för lågt.

Med anledning häraf har G. M. P. förhört sig hos Göteborgs brandchef, löjtnant Ekstedt, för att få uttrönt hans mening om förslaget. Brandchef Ekstedt ansåg, att det var minst lika svårt att släcka i källaren som på vinden, ja, han uttalade till och med, att han hellre ville ha med vindseldsådor än med källareldsådor att göra. Den enda fördelen i det senare fallet voro, att man befinner sig på jordytan och slipper förtro sig åt stegar och besvärliga trappor, men å andra sidan är det mycket större risk med källareldsådorna, enär elden, som man ofta sett exempel på, gärna vill söka sig väg uppåt genom de många trummor och ledningar, som gå genom källarna. Om vindarna skulle »flyttas» ned i källaren, så borde väggarna därnere göras af

sten och trädörrarna järnbesläs — då kunde man tala om en verklig fördel af arrangemanget. I städer med dåligt vattentryck vore det giftvisvis också en fördel, att eldhärden befunnit sig så lågt. Men här är det ingen fara med den saken. Och till de högt belägna platserna tar man ångsprutan med. Han framlade äfven en annan synpunkt. För dem som vilja göra ofog eller hemgång, är det riskfriare att ha alla vindarnas skatter nere i källaren, ty då slippa de ju färden uppför och utför alla de riskabla trapporna.

Till detta vilja vi hafva sagt, att vi dela Göteborgs brandchefs åsikt angående svårigheten att släcka eldsådor i källarne. Vid källarbränder af någon betydelse utsättes ju också i allmänhet husets inneväner för faran att få nedgångarna spärrade genom rök, hvilken ju då bolmar upp ur trapporna och genom alla gluggar. Därtill kommer nog tillbudens antal att i betydlig grad ökas och farorna för källarbränder att blifva större i den mån allt skräp kommer att samlas dit. Någonstans, antingen i källaren eller på vinden, kommer väl ändå det gamla skräpet att förvaras, och att det nog i allmänhet kan göras mera oätkomligt för obehöriga på vinden än i källaren torde vara otvifvelaktigt. Ty folk som är ute i olofliga ärenden hittar säkert bättre ned i källaren, och häri ligger en ej ringa fara för brand genom vårdslöshet med tändstickor o. dyl.

Stadsarkitekt Sahlin i Stockholm delade dock i hufvudsak hr Svinhufvuds mening. Efter den utveckling som byggnadsformerna tagit, är det egentligen en småfolks fråga, om vindskontoren skola behövas eller ej. Detta ur två synpunkter: I de moderna husen ha de i stort sedt blifvit öfverflödiga, och dessutom sparar mindre burget folk mera på gamla saker än de bättre situerade. Naturligtvis vore det ytterst önskvärdt om vindsvåningarna kunde utnyttjas på ett mera tillfredsställande sätt än nu, eftersom de i själfva verket ge plats för våra bästa bostadslägenheter och lämna fri tillgång till ljus och luft.

Undersökning efter timad brand.

Signaturen »Ramoniu» berättar härom i »Svenske Skorstensfejaren» ett fall af nog så stort intresse för brandmännen, hvarför vi togo oss friheten återgifva artikeln.

Allt för ofta angifves orsaken till en eldsådor vara bristfällig skorsten, soteld i skorsten, som trängt ut i bjälklag och spridit sig

o. s. v. Mången gång visar undersökningen, att man för lättvindighets skull angifver dylik orsak och då får därmed vara jämnt. Den undersökande myndigheten själf saknar kompetens för att afgöra, om skorstenen verkligen direkt eller indirekt vällat olyckan, och märkligt nog drager myndigheten sig för — i regel åtminstone — att tillkalla sakkunnig på området. Och detta till trots för att den sakkunnige finnes så nära till hands som i stadens sotaremästare.

I Tyskland använder man ofta detta tillvägagångssätt och har nästan alltid skäl att vara belåten med utgången. Ett typiskt sådant fall, som för någon tid sedan skildrades i facklitteraturen, torde förtjäna att här anföras.

Efter en brand inom ett objekt, hvilken förstörde detta till afsevärd del, hölls undersökning till utrönande af orsaken till eldens uppkomst. Ägaren tillfrågades och angaf, att han menade, att en bristfällig skorsten vore orsaken till branden.

Den tjänsteman, som ledde undersökningen, lät göra en noggrann besiktning af skorstenen ifråga. Det visade sig därvid, att i ett litet rum i tredje våningen hade en kamin blifvit bortflyttad och hälet å skorstenspipan endast provisoriskt blifvit tätadt. Af anordningarna framgingo, att denna åtgärd var gammal, minst tio år. Efter denna upptäckt fasthöll ägaren med stor bestämdhet, att detta måste vara orsaken till branden: brinnande eller glödande sot hade trängt ut genom hälet och antändt sparrverket. Hans ifver att försvara denna åsikt föreföll den undersökande tjänstemannen misstänkt, men han höll god min.

Han tillkallade emellertid distriktets skorstensfejaremästare och visade honom, till hvilken punkt undersökningen rörande denna sak kommit, samt frågade honom om hans mening.

Denne gjorde sina undersökningar samt afgaf sedermera inför rätten följande förklaring: Någon soteld i skorstenen har ej ägt rum. Skulle nämligen sådan ha inträffat, skulle och vid undersökningen kunnat påvisas rester af det förbrända sotet i form af fin hvit aska i skorstenen. Detta var emellertid ej förhållandet.

Att gnistor från skorstenen varit vållande till branden, ansåg han likaledes för utslutet, ty eldstaden, i hvilken eldats, befann sig i källarvåningen. I ingen annan eldstad ansluten till skorstenspipan i stocken hade man eldat den dagen eller närmast föregående. Gnistorna borde alltså hafva hunnit slockna, innan de lämnade skorstenen.

En dylik antändning förutsatte ock, att det antända trävirket varit mycket torrt samt att temperaturen på vinden varit gynnsam för antändningen. Sådant förhållande förelag ej, ty under de närmaste 8 dagarne före branden hade temperaturen ej varit särskildt hög och solen hade ej varit framme mer än sammanlagt ett par timmar.

Ingen af dessa anledningar kunde alltså med skäl antagas vara orsak till branden.

Denna skorstensfejaremästarens förklaring gjorde, att hela detta antagande förföll, och annan anledning salunda måste sökas.

Vid den undersökning af brandresterna, som nu igångsattes, antråffades tvenne misslyckade s. k. tidtändare med stubintradar och rester af krut till fyrverkeripjäser. Med stöd af dessa fynd arresterades ägaren, och undersökningen bedrefs på sådant sätt, att den häktade fann för godt att erkänna, att han själf anlagt elden med tillhjälp af dylika s. k. tidtändare. Uppgiften att skorstenen varit vållande till olyckan, hade han framställt och fasthållit vid endast därför, att det sag man ju alltid i tidningen.

Fallet är intressant och visar, huru stor nytta den undersökande myndigheten kan hafva af att i fall, hvarest skorstenar uppgifvas hafva varit vållande till eldsutbrottet, tillkalla sotaremästare sasom sakkunnige eller affordra dem yttrande, skriftligt eller muntligt, rörande saken. Skedde sådant mera allmänt, så skulle nog siffran om de bristfälliga och osotade skorstenarne sasom förorsakande eldsvador afsevärdt nedgå och undersökningen lämna mera tillfredställande resultat, än hvad nu offtast är fallet.

Då fall sådana som det ofvan citerade, äro ganska sällsynta i facklitteraturen, vore det önskvärdt, att de, som verkligen förefalla, ofördrojligen och så fullständigt som möjligt inberättades till specialtidskrifterna.

Elddon.

Med elden sasom värme och ljuskälla äro vi alla så förtrogna, att vi sällan eller aldrig ägna någon tanke at detta hvardagsfenomens omätliga betydelse för människosläktets välfärd. Icke håller tänka vi mycket på, hur underbar i själfva verket denna naturföreteelse är.

Elden är ingenting annat än en vid kemisk förening mellan gasformiga kroppar försiggående värmeutveckling, stark nog att göra gaserna glödande. Oftast uppkommer eld

Henrikssons prisbelönta Benzinmotorsprutor

försäljas genom

ALLMÄNNA BRANDREDSKAPSAFFÄREN

E. BERGSTRÖM & Co. STOCKHOLM K.

Telegramadress: "Ideal".

Rikstelefon 2258.

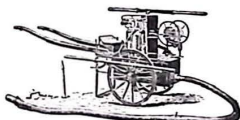
Svenska Brandsläckningsapparaterna RAPID & PUMP-RAPID

försäljas genom

HUGO KNOCHENHAUER, Stockholm.

Telegramadress: Knochenhauer.

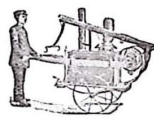
Rikstelefon Ö. 320.

HENRIKSSONS prisbelönta Handkraftsprutor

försäljas genom

Herr. Järn- & Redskapshandlare
samt i part från fabriken.

Telegraf-adr.:
Sprutbolaget

A.-B. S. HENRIKSSONS Sprutfabrik,
och Mekaniska Verkstad. **STOCKHOLM Sö.**

Rikstelefon
6053.

genom upphettning i luften af sådana ämnen, som frigöra gaser, hvilka förenas med det i luften befintliga syret.

I de gamla indiska Vedaböckerna förekommer en skildring af eldens uppkomst, mystiskt förklädd sålunda, att eldguden Agni, liggande dold på ett gömställe, slutligen tvingades af Matarickvau att visa sig och lära Manau, den första människan, eller Bhriyu, »den lysande» hemligheten af den mycket efterfikade elementets frambringande. De äldsta brahminerna gjorde eld med en trästicka kallad »pramath» (förstafvelsen pra är en förstärkning af betydelsen hos stammen matha, af verbet math-nämi — frambringa genom gnidning), i öfre ändan försedd med ett snöre af hampa blandad med kohar.

Medelst snöret sattes stickan i hastigt svängande rörelse fram och tillbaka, hvarvid nedre ändan oupphörligt gnedes mot en liten grop i midten af två korslagda trästycken, som voro säkert fästade, så att de ej rörde sig under gnidningen. Från pramath och den indiske Pramäthysus ledas vi lätt öfver till den grekiske Prometheos, som enligt den grekiska mytologien stal en gnista af den gudomliga elden, och förde henne, gömd i ett märgfyllt rör, till människorna.

Än i dag bruka många folkstammar uppgöra eld medelst gnidning af trä mot trä. På Nya Zeland m. fl. ställen brukas mycket elddon som kunde kallas »käpp och ränna». Det består af ett stycke torrt trä, hvari urholkats en ränna, längst hvilken spetsen af en käpp af hårdt och torrt trä med stor fart och eftertrycklighet strykas fram och tillbaka. Härigenom erhålles slutligen sma gnistor, som noga tillvaratagas och uppfladdras till eld.

Elddrillar äro i bruk mängenstädes. Infödingarne i Australien begagna den simplaste sorten: en spetsig käpp rullas fram och tillbaka mellan händerna så hastigt och kraftigt att spetsen inställd i en liten grop i ett underliggande trästycke, därur lösborras små träsmulor, upphettade till glödning. Det påstås, att man med detta elldon kan få eld på några minuter, men därtill behöfves icke blott stor skicklighet och färdighet utan äfven erfarenhet om det trä, som bäst passar för ändamålet, och operationen skulle sannolikt vara icke blott odräglig utan alldeles omöjligt för dem, som äro ovana därvid. (Att metoden icke är ny kan man förstå af de många urmodiga bilder som förekomma efter gamla mexikanska målningar.) Dessutom finnes ju många andra slags elldrillar. De beryktade iroqueserna

hafva från urminnes tider gjort bruk af en pumpdrill, hvars bäge med ena handen föres upp och ner och sätter eldkäppen i gang, under det vederbörande med andra handen insamlar de gnistor, som utkastas från apparaten.

Det är länge sedan sådana besvärliga sätt att få eld voro på modet i Europa. Dock brukades länge, när mjältbrand hotade utbryta bland boskapen, att tända en »nödeld,» hvarigenom man dref hjordarna för att skydda dem mot plågoriset, och sådana nödeldar astadkommes genom gnidning. Ännu så sent som 1826 gjordes gnideld på detta sätt och för detta ändamål i Perth, och i Sverige uppställdess äfven i våra dagar mängen »nojdeld» här och där i Dalarnes aflägsna skogsbygder, ehuru man tröttnat att i sitt anletes sveta gnida två trästockar emot hvarandra och i stället tänder sin eld med civiliserade tändstickor. I Småland begagnades ända till senare tid, som Hyltén-Cavallius berättar, s. k. gno-eld vid vissa tillfällen, bland annat för att tända eld på kolmilor och masugnar.

Bruket af gnideld eller friktionsmedel går tillbaka till urminnes tider och är heligt genom sin ålder. När i Rom den vestaliska elden händelsevis slocknade, iaktogs noga, att den icke tändes på annat sätt än genom gnidning, och Brahmas präster i Indien, ehuru de väl känna bruket af bekvämare elddon, taga ännu i vår tid sin tillflykt till förfädernas urgamla sed att tända den gudomliga lågan, om denna råkar att slockna på deras altare. Under medeltiden brukades gnideld nästan öfverallt i Europa för olika ändamål, framför allt såsom nödeld d. v. s. den sista förtviflade utvägen, där man trodde att hjälp skulle vankas, då stora landsplågor härjade. Om sådan gnideld berättar Hyltén-Cavallius i »Wärend och Wirdorna», att det länge var landssed i Wärend att vid utbrottet af stor död, våldsam farsot på folk och få eller annan allmän nöd bära öfver landet denna heliga eld, som fått sitt namn däraf, att den framkallas genom gnidning sålunda, att man med en torr ekepinne häftigt borrar motsols emot något torrt trä, tills det fattar eld.

Den heliga elden, sålunda upptänd, kringbars sedan öfver hela landet från gård till gård med den yttersta skyndsamhet. Kringbärandet gick genom natt och dag och måtte aldrig stanna, liksom elden ej heller måtte införas under tak. Så snart han på detta sätt framkommit till någon gård, blef bäraren stående ute och ropade med hög röst: »gnideld, gnideld!» Strax var allt i rörelse för att noga utsläcka all gammal eld i gården, att tända ny af den

heliga elden och att skyndsamt befordera gnidelden till nästa gård.

Vid uppgörandet af gnidelden var frambringandet af en enda gnista naturligtvis allt som behöfdes. Gnistan upplängades i torr gräs, torra löf eller torkad och stundom äfven för ändamålet enkom förkolad bark. Slutligen gjorde man dock den upptäckten, att gnistan kunde lättare erhållas genom att slå två hårda stenflisor eller ock sten och metall emot hvarandra. Bruket af stål och flinta fortfor att i Europa vara gängse från den äldsta historiska tiden ända in i vår tid eller till omkring 1833, då man började tillverka tändstickor, som vid gnidning lämnade icke gnistor utan eld på en gång.

Tändstickornas närvarande högsta utvecklingsform äro de s. k. säkerhetsständstickorna. Tändsatsen i dessa elddon består vanligen af kaliumbikromat och brunsten i blandning med svavelantimon och gummi. Om man stryker denna tändsats mot tändsticklådans plåt, hvilket innehåller amorf (ofärlig) fosfor och svavelantimon samt svavelpulver (eller andra hårda ämnen, tjänliga att öka friktionen,) så upphettas så väl tändsatsen som planetens beståndsdelar, hvarvid bikromatet och brunstenen aflämnas syrgas, hvilken förenas med fosfor och ökar värmeutvecklingen så, att af tändsatsen svavelantimon och gummi gasformiga ämnen bildas, hvilka af hettan antändes och i sin ordning tända den med paraffinolja impregnerade tändstickan. Af paraffinoljan och stickan bildas likaledes vid upphettningen gaser, som underhålla elden, tills allt är utbrunnet.

Förbrukningen af dessa elddon i hela den civiliserade världen är sannolikt så oerhörd att dagligen en till två miljoner kronors värde förspilles i uppbrända tändstickor. Alla förluster är endast skenbar och ersättes rikligen genom den tidbesparing, som de kemiska eldstickorna bereda oss. Den gnideld, vi nu behöfva, är gjord på ett ögonblick och hvarje vunen sekund är värd sina pengar. Kunde all denna bekvämlighet med ens förstöras och tillverkningen af tändstickor i ett nu upphöra, så skulle ett hjälplöshetsstillstånd inträffa, hvilket är lättare att tänka sig än att beskrifva.

Jonsreds Fabrikers Aktiebolag

GÖTEBORG

rekommenderar sina tillverkningar af sprutslangar af prima kvalitet.

Lux eldsläckningssystem å fartyg.

Ur G. H. T. ha vi hämtat nedanstående.

Vid brandkårens i Kiel hufvudstation ägde lördagen den 13 dennes en intressant demonstration rum af det af A.-B. Lux utexperimenterade och patenterade eldsläckningssystemet medels flytande kolsyra. Då detta system alldeles särskildt ägnar sig för släckning af eld ombord på fartyg, har saken omfattats med största intresse inom framför allt sjöfartskretsar, och ett stort antal inbjudna hade infunnit sig. Bland andra närvaro ett flertal högre militärer från flottans olika afdelningar, kejsrerliga varfven och ammunitionsfabriken, professorer från universitetet, representanter för försäkringsbolag och sjöfartsföreningar samt ett stort antal redare från Kiel och Hamburg.

Branddirektören friherre von Moltke redogjorde först för den ofantliga betydelse ett sådant eldsläckningssystem skulle hafva, genom hvilket man från en central direkt skulle kunna angripa en svåråtkomlig eldhärd. Han påpekade äfven, huru litet tillförlitliga de tills dato bekanta eldsläckningssystemen i praktiken hade visat sig vara.

Därefter höll A.-B. Lux' representant ett föredrag öfver systemets princip och visade medels ritningar dess praktiska tillämpning.

Efter föredraget utspann sig bland de närvarande en liflig diskussion, hvarefter man skred till utförande af de praktiska försöken.

I ett rum af omkring 80 kbm. innehåll antändes först en stor i benzin indränk't vedstapel, hvilken tilläts brinna under några minuter, så att rummet utgjorde ett enda stort eldhaf. Därefter tillstängdes dörrarna, och innehållet i två kolsyrebehållare tilläts inströmma genom en rörledning, hvarvid elden ögonblickligen slocknade. När dörrarna ett par minuter därefter öppnades, kunde en hvar öfvertyga sig om den flytande kolsyrans eldsläckande och afkylande egenskaper, i det att de starkt förkolnade bränderna redan voro afkylda.

Vid ett andra försök antändes i ett väl ventileradt rum två stora behållare innehållande benzin. Efter några minuter tillfördes kolsyra detta rum genom en omkring 30 meter lång ledning, hvilken, för att försvara provvet, hade försedts med ett flertal s. k. knårör. Elden släcktes fullständigt på fem sekunder, och detta försök upprepades tre gånger med samma resultat.

Vid samtliga försök signalerades eldsutbrottet genom den elektriska anordningen.

Slutligen förevisades en fullständigt automatiskt verkande anläggning, hvilken särskildt lämpar sig för sådana platser, där lättantändliga varor magasineras och tidvis äro lämnade utan ständig bevakning.

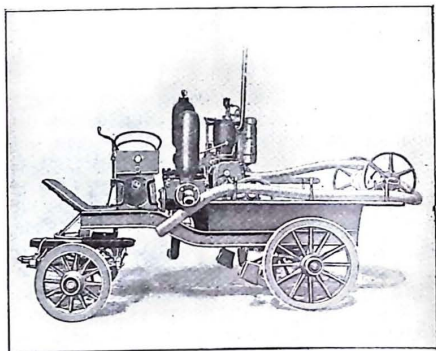
Försöken omfattades af de närvarande med det största intresse, och man har anledning förmoda, att vi här stå inför lösningen af det svåra problemet att snabbt och säkert kunna kväfva ett eldsutbrott ombord å ett fartyg.

Klander.

Uti tidningen »Folket» för den 25 oktober läses följande notis:

»Tillbud till eldsvåda. Eld uppstod i går f. m. i en fläkt i E. A. Bergs fabriker i Eskilstuna, hvarvid som väl var endast damm och dyligt, som fläkten sugit till sig, brann upp. Arbetarna vid fabriken hade på kort stund dämpat elden.»

Motorsprutan "MERIT"

— 5 hkr. —

Lättskött och absolut tillförlitlig.
Drifkostnad c:a 25 öre pr timma.

Uppfordrar 600 lit. vatten per minut med en 25 met. vägrät, 20 met. lodrät stråle.

C:a 4 minuter för igångsättning.

A.-B. Fredr. Wagner.

Motorafdelningen.

Göteborg. Stockholm. 413 Malmö.

På annat ställe under rubriken »Dagsländer» skriver samma tidning:

»Brandkårsutryckning med — en man **pr velociped**. Det fjånede sig i den goda staden Smedtuna att det utbröt eld i en fabrik. Brandkåren alarmerades genom sönderslagning af ett närliggande bradskåp. Efter någon väntan kommer — en brandsoldat på cykel.

— Hvad i herrans namn! Kommer ni ensam?

— Ja, si det är kontakt så ofta nu, så vi tyckte det var bäst titta efter hur det var. Men jag ser att skåpet är sönderslaget. Och då så...

Sade och åkte sin väg igen.

Om något 10-tal minuter kom »brandvärnets» ramlande i en större hop på ett par tre stycken, men då var elden släckt af folk som inte bekymra sig om att springa och titta efter om det är — kontakt.

Sens moral: Det är ansvarslöst att ta' sin tjänst så lättvindigt som af ofvanstående framgår. En utryckning på alarmering är skyldighet, äfven om resan skulle resultera uti uppläckten att det endast var kontakt. Det kan ju dock likaväl vara brand och vid sådan eventualitet beror ju mängden gång allt på en snabb utryckning.

Det torde vara klokt att inte sätta »undersökningsresorna» i system!

Häruti instämnes och ingenting synes böra tilläggas.

Ett 50-årsminne.

Sistlidne juni månad var det 50 år sedan boktryckaren A. Lindgren till stadsfullmäktige i Göteborg inlämnade ett förslag till förbättrande af »brandväsendet i staden. Året förut eller 1862 hade staden från England inköpt en ångspruta och flera större och mindre handkraftssprutor. På våren 1863 hade en fast brandkår på öfver 50 man tillsatts. Herr Lindgrens förslag afsåg borttagandet af den allmänna personliga skyldigheten vid brandväsendet och den då brukliga alarmeringens inskränkande till sådana fall, då den blef alldeles nödvändig.

Enligt förslaget skulle en brandtelegraf inrättas för en kostnad af 8,760 rdr. I de flesta fall bör, sade förslagsställaren, en utbruten eld kunna behäskas med brandkårens fasta manskap eller artilleriets kontingent och bergarekåren. Artillerikontingenten, underbefäl och cirka 100 man, skulle för sitt arbete

erhålla särskild gratifikation. Bergarelaget skulle bestå af 50 man, utvalda bland arbetare i Dicksonska stiftelsens bostäder. Laget skulle mot ersättning af 20 rdr pr man och år tjänstgöra efter alarmering inom bostäderna. Vid svårare fall skulle legdt manskap användas, som finge betalt pr timme. En belöning af 10—50 rdr skulle tilldelas den som vid närmaste brand- eller polisstationa nmådde utbruten eldsvåda.

Trelleborgs brandkår.

Fasta brandkåren utgöres af: 1 brandchef, 1 vice brandchef, 1 brandkorpral, 1 vice brandkorpral och 5 brandsoldater, de sex sistnämnda äfven extra poliskonstaplar.

Fasta brandkårens reserv utgöres af 50 man, hvilka mot en mindre ersättning åtagit sig kontraktsenlig tjänst vid brandkåren. Af dessa äro 1 befälhavare, 2 maskinister och 17 brandkarlar, eller tillsammans 20 man, tilldelade reservkårens *första uppbåd* och uppbära en aflöning af 20 kronor pr man och år med undantag af maskinisterna, som åtnjuta en årlön af 50 kronor hvarderera.

Denna afdelning står medelst elektriska ringledningar i respektive bostäder i direkt förbindelse med brandstationen och alarmeras alltid samtidigt med den kasererade kåren vid utryckningar till eldsvåda eller oförberedd öfning.

Öfriga 30 man, som benämnas *andra uppbådet*, åtnjuta en årlön af 10 kronor pr man och år och äro i tjänsten tilldelade uppfordringsverket och torgpumparne.

Denna afdelning, äfvensom brandkårens vattenkörareafdelning, alarmeras medelst brand-signalhorn å stadens gator.

Sedan Skånska Brandförsäkringsinrättningen i Lund uppsatt nya bestämmelser beträffande organisationen af stadens brandväsende för erhållande af s. k. brandkårsbidrag, har den *värnpliktiga* eller *allmänna brandkåren* under fjolåret indragits.

Aflöningen för fasta kårens personal är: för *brandchef*: lön pr år kr. 700: — beklädnadshjälpr kr. 100: — 800: —. *Vice brandchef*: lön pr år kr. 100: — beklädnadshjälpr kr. 100: — 200: —. Månadsaflöningen för manskapet utgör för: *brandkorpral* kr. 45: —. *Vice brandkorpral* kr. 40: —. *brandsoldat* kr. 35: — hvartill komma fem ålderstillägg, hvardera å 3 kr. pr månad efter respektive 1, 2, 3, 4 och 5 års tjänst.

Hvarie man åtnjuter fri mat, beklädnad, fria skatter och tvätt.

Brandkorpralen, vice brandkorpralen och en brandsoldat hafva familjebostäder utom brandstationen. Dessa erhålla i stället för mat kostpengar med 35 kr. pr man och månad. Brandkorpralen har därjämte ett årligt hyresbidrag af 150 kronor och öfrigt gift manskap 120 kronor.

Underbefäl och manskap åtnjuta fri läkare- och sjukvård.

Hvar och en af manskapet är på stadens bekostnad olycksfallsförsäkrad för 1000 kronor.

Det ogifta manskapet utspisas å matställe beläget i närheten af brandstationen och stående i förbindelse med denna genom telefon. För hvarje man betalar staden härför 35 kr. pr månad.

Hvarje man har på sex dygn en fridag, räknad från kl. 6 f. m. till kl. 1 på natten samt en fri förmiddag, räknad från kl. 6 f. m. till kl. 3 e. m.

Underbefäl och manskap åtnjuta därjämte 6 dagars semester under året.

Intet amatörbefäl.

Samtliga brandsoldater i Lidköping anhöllo häromdagen en entledigande från sina befattningar från 1 Jan. 1914. Som motiv framhölls brandstyrelsens senaste beslut, att till innehafvare af en ledigblifven brandsergeantsbefattning föreslå en utom kåren stående person. Denna befattning anse de böra rekryteras med lämplig person tillhörande brandkåren, helst som det finns pålitliga och respektabla brandsoldater, som varit med i kåren alltifrån dess uppsättning och sålunda förvärfvat nödig erfarenhet.

Enligt hvad som meddelas har den af brandstyrelsen förordnade under många år utmärkt sig vid så godt som alla inträffade eldsvådor. Som han är affärsman har det emellertid icke varit hans afsikt att ägna sig åt brandmannyrket. Han har nu också hos vederbörande afsagt sig befattningen, med anledning hvaraf brandsoldaterna återtagit sina afskedsansökningar.

Prenumerera å

SVENSK BRANDKÅRS-TIDNING!

Postpersonalen i Sveg befriad från tjänstgöring vid brandkåren.

I en till länsstyrelsen ingifven skrivelse har generalpoststyrelsen med öfverlämnande af en från postexpeditören vid postkontoret i Sveg, Martin Em. Uppenberg, till postdirektionen i Aona postdistriktet ingifven skrift däri Uppenberg anhållit om vidtagande af åtgärder för hans frikallande från tjänstgöringsskyldighet vid brandkåren inom Svegmons municipalsamhälle, hemställt att enär afsevärda olägenheter genom rubbning i posttrafiken kunde uppstå därigenom att en posttjänsteman vid inträffande eldsvåda plötsligen rycktes från sitt arbete inom postverket, hvilka olägenheter på grund af personalens fåtalighet kunde blifva speciellt framträdande vid postkontoret i Sveg, k. bifide måtte frikalla den inom municipalsamhället stationerade manliga personalen från skyldighet att tjänstgöra vid samhällets brandkår. Kronofogden Montell och landsfiskal O. Bromée ha i ingifna yttrande afstyrkt framställningen, likaså municipalstyrelsen. Där emot har municipalstämman tillstyrkt densamma. I meddelat utslag har nu länsstyrelsen resolverat, att personalen vid Svegmons postkontor icke må mot generalpoststyrelsen och eget bestridande åläggas skyldighet att tjänstgöra vid municipalsamhällets brandkår.

Rerré.

Mariestads brandkår.

Hittills har brandkåren delvis varit kombinerad med polisen, men har nu Stadsfullmäktige beslutat att sagda kombination skall åtskiljas från och med 1914 års ingång, och brandkårens manskapsstyrka skall komma att utgöras af 11 man fullständigt kasererade å brandstationen med familjebostäder för befäl och manskap. Manskapet med ett rum och kök hvardera.

Mariestad är för närvarande den enda stad i länet, som utan knussel tagit steget fullt ut och således får sitt brandväsende effektivt och tidsenligt ordnad såväl med aflönadt befäl som manskap samt därjämte har brandstation och förstklassig brandredskap med hästar å brandstationens stall. Kårens budgetförslag för nästa år utgör 8,960 kronor.

B—n.

Förbundsangelägenheter.

Till samtliga lokalföreningar!

Som från HERNÖSANDS Brandmannaförening å förra förbundsmötet förelåg motion om: »att förening med mindre än 10 medlemmar må äga representationsrätt vid förbundsmöte om föreningen själf betalar omkostnaderna, för ombudets, och i motion från Lysekil framhåfves önskvärdheten af: »att brandmän, hvilka icke hafva brandmannayrket som hufvudinkomst, måtte få tillhöra förbundet för en lägre afgift», se §§ 13—15 i protokollet, så vänder sig styrelsen till samtliga lokalföreningar för att få edra uttalanden i dessa frågor.

Som af protokollet framgår föreligger ett förslag om att lokalföreningarna själfva måtte bestrida utgifterna för ombuden och att medlemsavgifterna till förbundet i gengäld sänkas till 1: 50, tidningen 2: 50; vidare att resefördelning tillämpas vid förbundsmötena, så att omkostnaderna blifva lika för alla ombuden.

Detta förslag synes oss vara lyckligt funnet, ty, om detsamma antages, så kan första motionen bifallas, och som vi tro, till mycket gagn för förbundet.

Det är oss nämligen bekant, att det finnes små föreningar, som vilja vara med, men för hvilka det är omöjligt att få en numerär af minst 10 medlemmar.

Den andra motionen bifalles ju äfven i så måtto, att afgifterna blifva så små för alla, att det icke inverkar för personer ifråga, om de hafva »brandmannayrket till hufvudinkomst» eller icke.

Vår tro är, att om dessa förslag af eder godkännas, så att de från och med nästa års början kunna tillämpas, så kommer förbundets numerär att ökas, så att utgifterna till detsamma ytterligare kunna sänkas.

Som förslaget till viss del innebär en stadgeändring och icke i vederbörlig ordning var upptagen på föredragningslistan, så ansåg sig förbundsmötet icke kunna fatta något definitivt beslut i den föreliggande frågan, med mindre än att samtliga föreningar sattes i tillfälle att afgifva sina yttranden.

Det vore därför önskvärdt att eder förening med snaraste togo frågan under behandling och i bref till undertecknad meddelade de fattade besluten, så att styrelsen får ställningen klar.

Ordföranden i

Härnösands Brandmannaförening.

Nyårsgåfva till »Stipendiefonden»!

För att i någon mån stärka Svenska Brandmannaförbundets »Stipendiefond», skulle jag vilja föreslå samtliga kamrater, som innehafva icke utlottade andelar i Svensk Brandkårs-Tidning, att såsom nyårsgåfva öfverlåta dessa till »Stipendiefonden».

De som behjerta denna min uppmaning torde därför snarast insända sina andelsbevis till förbundskassören, brandmästaren Reinhold Reinecke, Gelle, jämte meddelande om gifvarens önskan, att andelsbevisen måtte användas för här föreslagna ändamål.

Gåfvorna komma sedan att redovisas i tidningen.

Med kamratlig hälsning
Erik Blomgren.

Anhålls om plats för nedanstående!

HERNÖSANDS Brandmannaförening afhöll »bazar» i Arbetareföreningens lokal härstädes den 28—30 Nov. till förmån för föreningens stipendiefond. Bazarens brutto var kr. 1,749: 54, men på grund af stora omkostnader för densamme blef nettot endast kr. 418: 80. Fonden bildades för två år sedan af nettobehållningen af en bazar med kr. 806: —, och har till uppgift att utdela stipendier och resebidrag till sådana, som anses kunna ifrågakomma. Ur fonden har utdelats kr. 300: — till resebidrag åt kamrater, som erhållit afsked ur brandkåren.

Ett hjärtligt tack få vi framföra till Brandchefen och dessutom, till alla som på ett eller annat sätt bidragit till bazaren!

Kommitteade.

Notiser.

Göteborgs brandkårspersonals lönefråga återremitterad till drätselkammaren. Vid herrar stadsfullmäktiges sammanträde den 18 dennes, hvarvid äfven brandkårens lönefråga förelåg till behandling, blef denna efter en längre debatt, hvarunder nya och för brandmanskapet bättre förslag framkommo, återremitterad till drätselkammaren för förnyad utredning.

Till brandlöjtnant i Hälsingborg har bland nio sökande utsetts löjtnanten i Lifregementets husarers reserv Otto Sandvall i Göteborg.

Brandsäkerheten å Baltiska utställningen. Brandchefen i Malmö har i sitt förslag till stat för brandväsendet för 1914 upptagit en tillfällig stat för Baltiska utställningens brandkår, under framhållande af att den Baltiska utställningens byggnadssätt torde slå rekord i eldfarlighet.

Kostnaderna för denna brandkår äro beräknade till 35,185 kr.

ALMÄNNA BRANDREDSKAPSÄFFÄREN Stockholm E. Bergström & Co. Guldmedalj Stockholm 1897. Högsta pris Gebe 1901. Statsdiplom Berlin 1901.	Specialaffär för Brandmateriel.
---	---

Östersunds brandkår. Till brandchef vid Östersunds brandkår har stadsfullmäktige vid sammanträde den 21 Oktober omvalt Majoren G. A. Geijer vid Kungl. Norrlands Artilleriregemente.

Befordringar vid Östersunds brandkår. Till v. brandförman har befodrats brandmannen A. R. Magnusson.

Godt Nytt År!

tillönskas kollegerna landet rundt
af

Södertälje Brandkårs kamratförening.

Med ett hjärtligt tack för det gångna året tillönskas alla brandmän öfver hela landet

ETT GODT NYTT ÅR!

Göteborg i december 1913.

Erik Blomgren.

